

Teodor-Ioan, COLDA

Daniel MARIȘ, *Creația biblică – reflecții teologice în contextual dialogului creștin*, București: Editura Didactică și Pedagogică R. A., 2009, 320 p, ISBN: 978-973-30-2455-2.

După ce în capitolul introductiv Daniel Mariș explorează condițiile și posibilitățile intensificării dialogului dintre creștinii evanghelici și Biserica Ortodoxă în perioada post-comunistă, arată în același capitol relevanța doctrinei biblice a creației pentru realizarea acestui dialog ecumenic, afirmând cu tărie că actul creației divine, mărturisit în unanimitate de ambele grupări, oferă din partea lui Dumnezeu modelul unei maxime diversități și a unei depline și perfecte armonii. Autorul precizează că subiectul creației este important pentru dialogul interconfesional din perspective multiple: preocupări față de criza mediului, a motivației la unitate creștină și a unui nou mod de abordare a înțelegerii relațiilor ecumenice.

Capitolul al doilea aduce în atenția cititorului diferitele perspective asupra creației: creația ca ordine cosmică, creația ca eveniment primar și creația evidențiată prin textele biblice ale Vechiului și Noului Testament, care oferă principii teologice comune tuturor confesiunilor creștine. În felul acesta este justificată alegerea teologiei creației ca bază a dialogului interconfesional între evanghelici și Biserica Ortodoxă.

Pentru o și mai convingătoare susținere a demersului propus, în capitolul trei autorul face o radiografie a formulării teologiei creștine a creației. Pentru creștini dezvoltarea unei teologii a

Book Reviews

creației a început odată cu perioada patristică. Meritul unora dintre patristici constă în succesul cu care au combătut influențele filosofiei grecești, reușind totodată să formuleze principii cruciale cu privire la teologia creației în conformitate cu Sfintele Scripturi. Nu este uitată nici contribuția Reformei Protestante la îmbogățirea înțelegerii și dezvoltării teologiei creației. După cum era de așteptat, Martin Luther a reușit să se distanțeze de conceptul neoplatonic al lui Augustin cu privire la creație, accentuând revenirea la o înțelegere mai biblică a ei. Tot aici autorul reușește să aducă împreună contribuțiile unor teologi ortodocși, catolici și protestanți în domeniul teologiei creației biblice.

Principiile de bază ale teologiei creației sunt apoi analizate în contextul teologiei de Răsărit și de Apus, în capitolul patru. Acest capitol scoate în evidență felul în care cei mai mulți teologi au constatat că dezastrul căderii omului în păcat afectase întreaga creație. În același timp, planul de mântuire al lui Dumnezeu are în vedere deopotrivă răscumpărarea ființei umane și a întregii creații. Aici este punctul în care apar diferențe de înțelegere, dar în ciuda punctelor de vedere diferite există încă suficient spațiu pentru dialog.

În capitolul cinci sunt aduse împreună printr-un studiu comparativ atât asemănările cât și deosebirile dintre conceptele ortodoxe și cele evanghelice cu privire la teologia creației: limbajul teologic, integritatea creației, crearea omului, căderea și dezinte-

Book Reviews

grarea creației, legătura dintre creație, păcat și răscumpărare, precum și cel al creației văzută în perspectivă escatologică, arată că ambele orientări teologice, deși diferite din anumite puncte de vedere, sunt profund preocupate de problematica creației, iar aceasta constituie baza concretă pentru dialog.

În capitolul șase, și ultimul, autorul se orientează spre aspecte practice privitoare la administrarea și protejarea creației lui Dumnezeu. Este scos în evidență antropocentrismul, care a constituit orientarea majoră a interpretărilor Scripturii de-a lungul istoriei creștinismului. Faptul acesta a dus la adevărate crize în domeniul ecologiei, de aceea se impune o reorientare a teologiei în această privință. Un dialog creștin între diferitele confesiuni cu scopul ca în unitate bisericile să coopereze pentru protejarea creației spre binele tuturor, ar fi deosebit de fructuos și ar constitui un model pentru dialogul între celelalte grupuri din societatea civilă.

Se poate spune că volumul lui Daniel Mariș este bine venit în spațiul teologic românesc din motive multiple. Demersurile în vederea realizării unui dialog interconfesional în societatea românească rămân de cele mai multe ori la nivel de intenție, dar autorul arată că există puncte concrete și reale de interes comun de la care se poate porni. După aproape 50 de ani de comunism, la nivel european ori internațional contribuția teologiei românești vine mereu pe plan secundar; de aceea astfel de contribuții teolog-

Book Reviews

ice stimulează gândirea teologilor români printr-o ridicare a ștachetei în ce privește interesul pentru domenii și subiecte care necesită mai multă finețe cărturărească. Preocuparea societății românești pentru probleme de mediu și ecologie este ascendent, dar încă nu suficient și, în consecință, trebuie stimulată prin intervenții și soluții pertinente venite din cât mai multe domenii de activitate, mai ales din mediul academic.

Se poate aprecia curajul autorului de a propune baze biblice pentru dialog interconfesional din poziția unui reprezentant al minorității creștine evanghelice din România, dar și modul cărturăresc și avizat în care face acest lucru. Autorul arată la fiecare pas o bună cunoaștere a domeniului în care s-a aventurat, evocând contribuțiile mai multor cercetători, apelând la cunoștințele de limbă ebraică biblică pe care le are, dar și la scrierile Părinților Bisericii, ceea ce este lăudabil pentru un evanghelic, dar și necesar, având în vedere natura subiectului său. Este evident că volumul se adresează mediului academic, deși nu este exclus să fie apreciat și de cititorul de rând sau măcar de credinciosul din străină.